

Vår plante arv

Fra en kraftig plante kan det komme over 100 skudd om våren.

Nordens spinat som klatreplante mot en vegg i selskap med brei skolm (*Lathyrus latifolius*).

TILGJENGELIGHET: Frø av flere "sorter" er tilgjengelig for medlemmene av Planteklubben for Grønnsaker (stephenb@broadpark.no); (se http://www.skogoglandskap.no/filearchive/aarbokgronns_potet2011_fin.pdf). Planter av norsk herkomst, som stammer fra Hadsel Prestegård i Vesterålen, er tilgjengelig fra Dragland Planteskole.

MER INFORMASJON:

http://www.skogoglandskap.no/Artsbeskrivelser/nordens_spinat

Friends of *Hablitzia tamnoides*, the Caucasian Spinach på Facebook: http://www.facebook.com/home.php?sk=group_154652494566994&ap=1

Planteklubben ønsker tips om gamle grønnsaker. Les mer på: http://www.skogoglandskap.no/fag-artikler/2007/planteklubb_gronnsak_potet

Stephen Barstow samarbeider med Norsk genressursenter som prosjektleder for innsamling av løktyper og andre flerårige grønnsaker og som leder av Planteklubben for grønnsaker, potet og urter.

Stjernemelde – Nordens spinat

Hablitzia tamnoides er en flerårig klatreplante som er hjemmehørende i Kaukasus, men som matplante har vi i Norden holdt denne spennende spinat- og salatplanten hemmelig for resten av verden i over 100 år!

For ca. 10 år siden leste jeg om denne planten, rankspenat på svensk, i Lena Israelssons "*Köksträdgården – det gröna arvet*". Denne arten fant jeg ingen spor av i de største oppslagsverkene om verdens spiselige planter. I Kaukasus finnes *Hablitzia* spesielt i gran- og bøkeskoger, hvor den klatrer opp til over tre meter i løpet av ganske kort tid i løpet av forsommeren.

Planten ble først introdusert i Sverige, Finland og Norge på 1900-tallet som pryddplante. Blomstene er små, men dekorative, og minner litt om marikåpe. Professor i botanikk Fredrik Christian Schübelers skrev allerede i 1886 at "*I den sidste Tid dyrkes den hist og her i Sverige som Spinatplante, under Navn av kaukasisk Rankspenat*" og han kaller planten videre "*..en till forskjellige decorative niemed brugelig slyngplante*". Schübelers forsøk viste at den klarte seg bra overalt, også i Nord-Norge.

Planten kan dyrkes i skyggen, men min eldste plante, som er snart 10 år gammel, vokser på en sørvendt husvegg. Det er viktig at røttene ikke tørker ut i sol om sommeren.

Det er primært ungsquddene som brukes til mat fra tidlig på våren etter "cut-and-come-again" prinsippet. For å få avling tidligst mulig, er det lurt å plante *Hablitzia tamnoides* på et solrikt sted. Dette er ellers en lite kravfull plante med en utrolig livskraft. Allerede senhøstes stikker ungsquddene fram noen centimeter. Fra min eldste plante kommer det over 100 skudd hver vår, og er den mest produktive grønnsaken her i april måned. Alt tyder på at *Hablitzia* kan dyrkes overalt i Norge.

Botanisk sett hører *Hablitzia* til meldefamilien (*Chenopodiaceae*) og er eneste art i stjernemeldeslekten. Interessen for denne veksten har virkelig tatt av de siste årene, spesielt blant permakultur-folk som i større grad bruker flerårige grønnsaker ■